

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය I, II

10 ශ්‍රේණිය

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2016

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය I

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

01	(4)	21	(3)
02	(3)	22	(2)
03	(1)	23	(1)
04	(4)	24	(3)
05	(2)	25	(4)
06	(1)	26	(1)
07	(2)	27	(3)
08	(3)	28	(2)
09	(4)	29	(4)
10	(1)	30	(1)
11	(1)	31	(2)
12	(2)	32	(4)
13	(3)	33	(3)
14	(2)	34	(2)
15	(4)	35	(1)
16	(2)	36	(4)
17	(3)	37	(3)
18	(4)	38	(2)
19	(1)	39	(1)
20	(2)	40	(4)

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය II

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

01. (i) පෞද්ගලික අංශය / කේවල ස්වෘමි ව්‍යාපාර, ලාභ අරමුණු කරගත්

(ii) **වාසි :**

- වැඩි ප්‍රාග්ධනයක් රැස් කරගත හැකි වීම
- විවිධ දක්‍ෂතා ඇති පුද්ගලයන් බඳවා ගත හැකි වීම
- වගකීම හවුල්කරුවන් අතර බෙදීයාම
- සාමූහික තීරණ ගත හැකි වීම

අවාසි :

- වගකීම අසීමිත වීම
- ලාභය හවුල්කරුවන් අතර බෙදීයාම
- හවුල්කරුවන් අතර මත හේද ඇති වීම
- අඛණ්ඩ පැවැත්මක් නොමැති වීම

(iii) මූල්‍ය හැකියාව

- කිථිනාමය (ගනුදෙනුකරුවන් අතර ජනප්‍රිය වීම)
- අයිතිකරුවන් සතු දැනුම / පළපුරුද්ද / ඩිප්ලෝමාව

(iv) අනන්‍යතාවක් ලැබීම

- පිළිගැනීමක් ලැබීම
- ව්‍යාපාර නාමයේ අයිතිය තහවුරු වීම
- ණය ලබාගැනීමේ දී පහසුවක් ලැබීම
- රජයෙන් ලබාදෙන දිරිගැන්වීම් ලබාගැනීමට සුදුසුකමක් වීම

(v)

වත්කම්	=	වගකීම්	+	හිමිකම්
5 500 000	=	_____	+	5 500 000

(vi) ණයනිමියෝ, බැංකු ණය

(vii) රු. 3 400 000

(viii) රු. 390 000

- (ix) මුදල් පොත - ලදපත, වවුචරය
- බැංකු ගිණුම - පිළිපත, බැංකු ප්‍රකාශය
- ගැණුම් ජ'නලය - ගැණුම් ඉන්වොයිසිය

(x) **බැංකු ගිණුම**

2016.08.03	මුදල්	500 000	2016.08.04	ප්‍රචාරණ (000001)	30 000
2016.08.27	මුදල්	1 000 000	2016.08.07	ගැණුම් (000002)	150 000
			2016.08.10	රක්ෂණ ගාස්තු (000003)	10 000
			2016.08.20	ලී බඩු (000004)	200 000
			2016.08.25	ණයනිමි (000005)	100 000
			2016.08.30	බැංකු ණය (000006)	35 000
			2016.08.31	ශේෂය ප/ගෙ	975 000
		1 500 000			1 500 000
2016.09.01	ශේෂය ඉ / ගෙ	975 000			

I කොටස - ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

02. (i) (අ) අසත්‍යයි (ආ) අසත්‍යයි
 (ඉ) සත්‍යයි (ඊ) සත්‍යයි
- (ii) ★ ව්‍යාපාර අවස්ථා හා තර්ජන හඳුනා ගැනීමට
 ★ ශක්තින් හා දුර්වලතා හඳුනා ගැනීමට
 ★ පරිසර බලවේගවල සිදුවන විවිධ වෙනස්කම් හඳුනා ගැනීම
 ★ විවිධ ප්‍රවණතා දැනගත හැකි වීම
- (iii) අවදානම් දැරීම
 නව්‍යතා සම්පාදනය කිරීම
 ව්‍යාපාර නිර්ණා ගැනීම
- (iv) ණය සැපයීම, උපදේශන සේවා සැපයීම, කල්බදු පහසුකම් සැපයීම, තැන්පතු භාර ගැනීම

03. (i) (අ) සත්‍යයි (ආ) අසත්‍යයි
 (ඉ) අසත්‍යයි (ඊ) සත්‍යයි

(ii) **ශක්තියක්**

- ★ අයිතිකරුවන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් සිටීම
- ★ අයිතිකරුවන්ගේ මූල්‍ය හැකියාව
- ★ අයිතිකරුවන්ගේ දැනුම හා පළපුරුද්ද

උච්චලතා

- ★ අයිතිකරුවන් සංඛ්‍යාව අඩු වීම
- ★ අයිතිකරුවන්ගේ මූල්‍ය හැකියාව අඩු වීම
- ★ අයිතිකරුවන්ගේ දැනුම හා පළපුරුද්ද අඩු වීම

(iii) උද්ධමනය, රැකියා නියුක්තිය, විදේශ විනිමය අනුපාතය, ඉතුරුම්, ආදායම්

(iv) කාලය හා ශ්‍රමය ඉතිරිවීම, ආරක්ෂාව, ඕනෑම ස්ථානයක සිට ගනුදෙනු කළ හැකි වීම, ගනුදෙනු කිරීම පහසු වීම

04. (i) (අ) අසත්‍යයි (ආ) සත්‍යයි
 (ඉ) සත්‍යයි (ඊ) අසත්‍යයි

(ii) ප්‍රාග්ධනය නම් පුද්ගලයෙකු විසින් සැපයීම, ලාභ හෝ අලාභ නතිව හුක්ති විදීම, අයිතිකරුගේ වගකීම අසීමිත වීම, අඛණ්ඩ පැවැත්මක් නොමැති වීම

(iii) වැඩි ප්‍රාග්ධනයක් රැස් කරගත හැකි වීම, භෞතික පුද්ගලභාවය නිමි වීම, අඛණ්ඩ පැවැත්ම, වගකීම සීමාසහිත වීම, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයක් මගින් කළමනාකරණය කිරීම

(iv) අත්‍යවශ්‍ය සේවා සැපයීම
 පෞද්ගලික අංශයේ ඒකාධිකාරය පාලනය කිරීම

II කොටස - ගිණුම්කරණය

05. (i) (අ) ව්‍යාපාරයක් පිළිබඳ ඇල්මක් දක්වන පාර්ශවයන්ට තීරණ ගැනීම සඳහා ප්‍රයෝජනවත් තොරතුරු සැපයීම

(ලකුණු 01)

- (ආ) ★ ගනුදෙනුවක් සම්පූර්ණයෙන් ම පොත්වලින් මගහැරීම
- ★ ගනුදෙනුවක වටිනාකම මූලික පොත්වල වැරදියට සටහන් වීම (නියමිත වටිනාකම අඩුවෙන හෝ වැඩියෙන් ගිණුම් දෙකේ ම සටහන් වීම)
- ★ එකම ගනුදෙනුවක් ගිණුම් පොත්වල දෙවරක් සටහන් වීම
- ★ කිසියම් ගනුදෙනුවක වටිනාකම නියමිත ගිණුමේ සටහන් නොකර වෙනත් ගිණුමක සටහන් වීම

(ලකුණු 1/2 බැගින් 02 කට ලකුණු 01)

- (ii) 1. රු. 60 000 ක් වටිනා අයිතිකරුගේ පරිගණක යන්ත්‍රය ව්‍යාපාරයට යෙදවීම
- 2. රු. 20 000 ක් වටිනා නොගය රු. 25 000 කට ණයට විකිණීම
- 3. අයිතිකරුගේ පෞද්ගලික මුදලින් රු. 30 000 ක් ණයගිණියන්ට ගෙවීම
- 4. රු. 13 000 ක බැංකු ණය වාරිකයක් ද රු. 2 000 ක පොළී ද ගෙවීම
- 5. රු. 7 500 ක ලාභාංශ ලැබීම

(ලකුණු 01 බැගින්)

(iii) පොදු ජ'නලය

දිනය	ව්‍යුච්ඡ අංකය	විස්තරය	ලෙ. පි.	හර රු.	බැර රු.
1.		ණයගැති ගිණුම හර විකුණුම් ගිණුම (විකුණුම් ඉන්වොයිසිය පිටපත් නොවූ වරද නිවැරදි කිරීම)		2 600	2 600
2.		විදුලි වියදම් ගිණුම හර අවිනිශ්චිත ගිණුම (විදුලි වියදම එම ගිණුමේ සටහන් නොවීමෙන් වූ වරද නිවැරදි කිරීම)		750	750
3.		අවිනිශ්චිත ගිණුම හර විවිධ වියදම් ගිණුම (විවිධ ආදායම් රු. 1 500 ක් ලෙස එම ගිණුමේ සටහන් වීමේ වරද නිවැරදි කිරීම)		1 000	1 000

සංලක්ෂ්‍ය සහිත නිවැරදි ජ'නල් සටහන් 3 x 1 = 3 යි.

අවිනිශ්චිත ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ලෙ පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ලෙ පි	වටිනාකම රු.
	විවිධ ආදායම් ගිණුම	ල : 1/2	1 000		ශේෂ පිරික්සුමේ වෙනස	ල : 1/2	250
		ල : 1/2	1 000		විදුලි වියදම් ගිණුම	ල : 1/2	750
							1 000

(ලකුණු 02)

06. (i) (අ) ජංගම ගිණුම් හිමියාට බැංකුව සමඟ සිදු කළ ගනුදෙනුවල විස්තර ඇතුළත් කොට වාණිජ බැංකුව විසින් එවනු ලබන වාර්තාව

(ලකුණු 01)

(ආ)

වෙළෙඳ වට්ටම්		මුදල් වට්ටම්	
1	භාණ්ඩයක් විකුණන අවස්ථාවේ දී එම භාණ්ඩයේ ලකුණු කර ඇති මිලෙන් ගැණුම්කරුට අඩු කෙරෙන ප්‍රමාණය	1	නියමිත කාලය තුළ ණය බේරුම් කරන විට ණය මුදලෙන් කරනු ලබන අඩු කිරීම
2	ව්‍යාපාරයේ විකුණුම් ප්‍රමාණය වැඩි කරගැනීම සඳහා	2	ණය මුදල් ඉක්මනින් ලබාගැනීම සඳහා පෙළඹීමයි
3	ගිණුම්වල සටහන් කරනු නොලැබේ	3	ගිණුම්වල සටහන් කරයි

(කරුණු 1 කට ලකුණු 01 යි)

(ii)

සංශෝධිත බැංකු ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස. පි.	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස. පි.	වටිනාකම රු.
2016.09.30	ශේෂය ඉ / ගෙ ණයගැති ප්‍රේෂණ	ල : 1/2	16 500	09.30	රක්ෂණ (ස්ථාවර නියෝග) බැංකු ගාස්තු ශේෂය ප / ගෙ	ල : 1/2	3 000
		ල : 1/2	4 500			ල : 1/2	2 000
			21 000			ල : 1/2	16 000
						ල : 1/2	21 000
2016.10.01	ශේෂය ඉ / ගෙ		16 000				

(ලකුණු 03)

මධුමිකාගේ ව්‍යාපාරය

2016.09.30 දිනට බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශය

	රු.	රු.	
2016.09.30 දිනට සංශෝධිත බැංකු ශේෂය		16 000	
එකතු කළ :			
හිකුත් කළ හමුත් බැංකුවට ඉදිරිපත් නොකළ චෙක්පත්	8 000		
		8 000	@ : 1/2
		24 000	@ : 1/2
අඩු කළ :			
පැත්පත් කළ හමුත් නිශ්කාශනය නොවූ චෙක්පත්	6 000		
		(6 000)	@ : 1/2
2016.09.30 දිනට බැංකු ප්‍රකාශනයේ සඳහන් ශේෂය		18 000	@ : 1/2

(ලකුණු 02)

(iii)

විකුණුම් ජ'හලය

@ : 1/2

දිනය	ඉන්වොයිස් අංකය	ගැණුම්කරු	මුළු වටිනාකම	ලෙජර් පිටුව
08.06	135	කොශලයා	14 500	@ : 1/2
08.16	136	චමෝදි	10 000	@ : 1/2
08.24	137	දෙවිමිණි	7 500	@ : 1/2
08.31		විකුණුම් ගිණුමට බැර කළා	32 000	@ : 1

(ලකුණු 03)

විකුණුම් ගිණුම

8.31 ණයගැති	32 000
	@ : 1/2

කොශලයාගේ ගිණුම

8.6 විකුණුම්	14 500
	@ : 1/2

චමෝදිගේ ගිණුම

8.16 විකුණුම්	10 000
	@ : 1/2

දෙවිමිණිගේ ගිණුම

8.24 විකුණුම්	7 500
	@ : 1/2

(ලකුණු 02)

07. (i) ★ ප්‍රධාන මුදල් පොතේ ඇති විය හැකි ප්‍රායෝගික දුෂ්කරතා අවම වීම
- ★ කාලසීමාව තුළ සිදු වූ සුළු ගෙවීම් පිළිබඳ ව කරුණු දැනගැනීමට හැකි වීම
- ★ සුළු මුදලින් කරන ගෙවීම් කාර්යක්ෂම ව ඉටු කිරීමට හැකි වීම
- ★ සුළු මුදල් වියදම් පාලනය වීම
- ★ ප්‍රධාන මුදල් භාරකරුගේ කාර්යභාරය අඩු වීම

(ලකුණු 02)

(ii)

කාවින්දගේ ව්‍යාපාරය
2016.08.31 දිනට ශේෂ පිරික්සුම

විස්තරය	ස.පි.	හර රු.	බැර රු.	
විකුණුම්			55 000	} ලකුණු 01
ලී බඩු	} ලකුණු 01	23 000		
ගැණුම්		60 000		
ණයනිමියෝ			12 000	
ණයගැනියෝ		16 000		
ලද වට්ටම්			5 000	
දුන් වට්ටම්		3 000		
මුදල්			50 000	
ආයෝජන ආදායම්	} ල: 01		1 000	
රක්ෂණ ගාස්තු		4 000		
10% බැංකු ණය			20 000	
කඩකුලී		7 000		
බැංකු ණය පොලී		2 000		
ප්‍රාග්ධනය			72 000	
			165 000	165 000

(ලකුණු 04)

(iii)

තීක්ෂණ ව්‍යාපාරය

සුළු මුදල් පොත

හර

බැර

@ : 1/2

ලැබීම් රු.	ස පි	දිනය	විස්තරය	ව අ	ගෙවීම් රු.	විශ්ලේෂණ තීරු				ලෙජර් ගිණුම රු.	ලෙජර් පිටුව	
						ලිපිද්‍රව්‍ය රු.	ගමන් රු.	සංග්‍රහ රු.	විවිධ වියදම් රු.			
1/2 70		10.01	ශේෂය ඉ / ගෙ									
1 430			මුදල් (අග්‍රිමය ප්‍රතිපූර්ණය)									
1/2		10.02	ගමන්	1	50		50					
		10.03	සංග්‍රහ	2	120			120				
		10.04	ලිපිද්‍රව්‍ය	3	40	40						
		10.05	පරිත්‍යාග	4	150			@ : 1/2	@ : 1/2	150		
		10.06	ගෙනඒමේ කුලී	5	300					300		
		10.07	බස් ගාස්තු	6	30	@ : 1/2	30		@ : 1/2	@ : 1/2		
		10.08	ලිපිද්‍රව්‍ය	7	75		75					
		10.09	සිසිල් බීම	8	100			100				
		10.10	මධුචන්තට ගෙවීම්	9	200					200		
		10.12	පෑන් පැන්සල්	10	60		60					
		10.14	පරිගණක උපාංග	11	250					250		
				@ : 1/2	1 375		175	80	220	150	750	
			ශේෂය ප/ගෙ	@ : 1/2	125		ලෙ.පි	ලෙ.පි	ලෙ.පි	ලෙ.පි		
1 500					1 500							
125	@ : 1/2	10.15	ශේෂය ඉ/ගෙ									
1 375			මුදල් (අග්‍රිමය ප්‍රතිපූර්ණය)									
@ : 1/2												

(ලකුණු 06)
